

ZORGPLICHT IN AMSTERDAM EN DIEMEN

Sommige kinderen hebben (extra) ondersteuning nodig in het onderwijs. De zorgplicht garandeert passend onderwijs voor elke leerling. Nu is er een handreiking, die de Amsterdamse en Diemense scholen en schoolbesturen sturing biedt bij een eenduidige uitvoering van de zorgplicht. Dorien Nelisse (voorzitter College van Bestuur van ASKO) vertelt wat zorgplicht betekent voor haar. Waarom is een goede uitvoering zo van belang? En welke voorbeelden ziet zij in de stad?

Wat is zorgplicht voor jou?

'Zorgplicht betekent dat je elke leerling die zich op jouw school aanmeldt met een open houding tegemoet treedt. Het is belangrijk dat je alle beschikbare informatie over de leerling tot je neemt en eventueel aanvullend onderzoek doet om na overleg met ouders zorgvuldig af te kunnen wegen wat een passende onderwijssetting voor het kind is. Zo kun je er voor zorgen dat de leerling ook binnen deze setting terecht komt. Overigens, zorgplicht geldt natuurlijk ook voor leerlingen die op je school zijn ingeschreven. Als het nodig is, geldt ook voor hen dat de school - samen met de ouders - op zoek gaat naar mogelijkheden om de leerling op school of binnen het schoolbestuur te begeleiden. Die open houding én verantwoordelijkheid nemen zijn wat mij betreft essentieel om zorgplicht goed te kunnen vervullen.'

Waarom is een goede uitvoering van de zorgplicht belangrijk?

'Dat lijkt me evident: geen kind mag tussen wal en schip vallen. De zorgplicht is ingevoerd, omdat de overheid wil voorkomen dat kinderen thuis komen

te zitten, omdat er geen passend onderwijsaanbod voor ze is. Een goede uitvoering van de zorgplicht is ook belangrijk, omdat ouders vaak de weg niet weten. Nu draagt de school waar het kind wordt aangemeld de verantwoordelijkheid om ouders te begeleiden.'

Wat gaat er al goed rond zorgplicht, in Amsterdam en Diemen?

'Als ik me concentreer op de ASKO-scholen, dan vind ik dat wij onze verantwoordelijkheid serieus nemen. Vanzelfsprekend. Als een leerling op een van onze scholen niet de meest passende ondersteuning kan krijgen, onderzoeken wij eerst op een ASKO-school in de buurt of er een beter passende plek voor deze leerling is. Vaak blijkt dat ook zo te zijn en draagt de ene school over aan de andere. Wij hebben binnen ASKO ook verschillende onderwijsconcepten, zoals Dalton, ontwikkelingsgericht onderwijs, Montessori en - ik noem het maar even - 'klassiek' onderwijs. En het kan dus zo zijn dat een andere vorm van onderwijs beter aansluit bij een leerling. Binnen een groot bestuurlijk verband met diverse onderwijsconcepten is het fijn dat de lijnen kort zijn. En dat de schoolleiders elkaar en elkaars scholen goed kennen. Overigens wordt ook goed samengewerkt met de andere besturen in Amsterdam. De meeste voelen zich net zo verantwoordelijk voor de zorgplicht die ze hebben.'

Kun je eens een voorbeeld noemen van een leerling waarbij een van jouw scholen de zorgplicht op een mooie manier uitvoerde?

'Een leerling met een klassieke vorm van autisme liep vast op een ASKO-school, omdat de vorm van onderwijs niet meer aansloot bij zijn ondersteuningsbehoeften. Het ging op die ontwikkelingsgerichte school in de onderbouw nog prima om tegemoet te komen aan zijn ondersteuningsbehoeften, maar in de middenbouw werkte het niet meer. Deze leerling is toen naar een collega ASKO-school met een duidelijk andere inrichting van het dagelijks onderwijs gegaan.

'Die open houding én verantwoordelijkheid nemen zijn wat mij betreft essentieel om zorgplicht goed te kunnen vervullen'

Een ander voorbeeld: een van onze scholen kreeg een aantal leerlingen als stamschool overgedragen vanuit nieuwkomersklassen, vanuit een ander bestuur. Bij de overdracht bleek dat deze leerlingen veel meer ondersteuningsbehoeften hadden dan dat deze stamschool op dat moment kon bieden. ASKO heeft toen bovenscholen een leerkracht deze leerlingen op de stamschool laten begeleiden totdat zij konden doorstromen naar een ASKO-school in de buurt. Deze school kon die leerlingen beter opvangen, vanwege hun opgedane ervaring met oud-nieuwkomers. De leerkracht is met de kinderen meegegaan naar de andere school, om die overstap te vergemakkelijken.'

Welke verbeterpunten zie jij nog in de uitvoering?

'Er is nog winst te behalen in de informatiestroom van voorschoolse situaties naar de basisschool. Het komt voor dat er al kennis is over de ondersteuningsbehoefte van een toekomstige leerling, maar dat deze niet of pas op een later moment op de basisschool terecht komt. Instellingen zijn voorzichtig met het delen van informatie vanwege de privacywetgeving en ouders zijn zich niet

altijd bewust van een informatieplicht. Dat is jammer, omdat er dan kostbare tijd verloren gaat door het opnieuw ontdekken van ondersteuningsbehoeften. Verder komt het ook voor dat ondersteuning die in de voorschoolse periode geboden wordt, niet direct aansluitend kan worden voortgezet op de basisschool vanwege een verandering in bekostiging.'

Welke tips of adviezen kun je meegeven?

'Als het gaat om financiën merk je dat de scholen meer autonomie willen over gelden die ze kunnen inzetten voor extra ondersteuning, dus meer regie over hoe en voor wie ze het budget inzetten en minder bureaucratie. Binnen ASKO hebben de scholen zelf zeggenschap over de inzet van gelden vanuit passend onderwijs. Het ervaren van slagkracht in de begeleiding van leerlingen heeft direct invloed op de uitvoering van de zorgplicht. Naast het zelf kunnen arrangeren, krijgen ASKO-scholen begeleiding vanuit de organisatie. De leerlingen horen voor ons niet alleen bij één school, maar zijn een verantwoordelijkheid van de gehele organisatie.'